

Malesialainen batiikki - monikulttuurisen kansan ja turismin symboli

Malesian väestö koostuu monista etnisistä ryhmistä, kuten malaijit, kiinalaiset, tamilit, baba-nuonyat, chittyt ja orang aslit (alkuperäisväestö). Monikulttuurisuus on näkynyt mm. pukeutumisessa. Monikulttuurisuuteen on vaikuttanut se, että Malakan niemimaa on ollut varhaisista ajoista alkaen Kiinan ja Intian välisen kaupan tärkeä keskus. Malakan sulttaanikunnan jälkeen Malesiaa on hallinnut mm. Portugali (1511-1641), Alankomaat (1641-1795) ja Englanti (1795-1957). Malesia yhdistyi vuonna 1963. Malesian virallinen uskonto on islam, joka näkyy edelleen naisten pukeutumisessa mm. hijabin (päähuivin) käyttämisenä ja vartalon peittävinä uimaranta-asuina. Kiinalaisten keskuudessa on taolaisia, buddhalaisia ja konfutselaisia, ja intialaiset ovat pääosin hinduja. Maassa on myös jonkin verran kristittyjä. Oheiset kuvat on otettu Melakan etnografisen museon näyttelystä.

Malaijit

Kiinalaiset

Tamilit

Baba-nyonyat (kiinalaisten ja malaijien seka-avioliittojen jälkeläiset)

Chitty
(intialaisten ja malaijien seka-avioliittojen jälkeläiset)

Portugalilaiset

Onko näin monikulttuurisella kansakunnalla jotain yhteistä? Batiikkikuvioiset vaatteet yleistyivät malesialaisten käytössä 1900-luvun alkupuolelta lähtien. Alkujaan batiikki sai vaikutteita kudotuista kankaista ja Jaavalaisesta batiikista, mutta vähitellen kehittyi omalaatuiseksi. Batiikkikuvioinen vaate sai ikään kuin kansallisvaatteen statuksen, joka yhdisti erilaiset etniset ryhmät. Batiikkikuvioitua vaatetta käytetään nykyään mm. virallisissa edustustilaisuuksissa.

Batiikkia on perinteisesti käytetty sarongissa. Sarong on renkaaksi ommeltu kangas, joka taitellaan vyötärölle hameeksi. Sarongia ovat käyttäneet sekä naiset että miehet. Nykyisin turisteille esitellään rengassarongin lisäksi huivisarongia, joka voidaan sitoa monin eri tavoin. Batiikkia näkee käytettävän nykyisin myös miesten paidoissa.

Batiikkipaitainen mies Kuola Lumpurin kadulla

Malaijinainen sitomassa sarongia turistin
vyötärölle

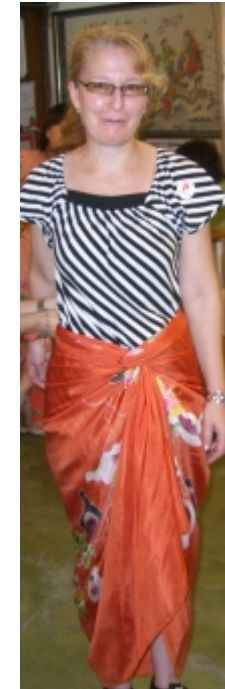
Sarongin sitominen käynnissä

Sarong kaulan ympärille kiedottuna

Sarong mekkona

Sarong hameena

Malesiassa batiikki ei tarkoita vain tiettyä tekniikkaa vaan siihen liittyy tietynlainen kuviointi. Perinteisessä kuvioinnissa näkyy Malesian runsas kasvillisuus orkideoineen, kiinanruusuineen ja bambuineen. Eläinaiheita käytetään harvemmin koska islam kieltää eläinaiheiden käytön koristelussa, poikkeuksena perhoskuviot. Teknisesti batiikki voi olla teollisesti painettua kangasta tai käsityönä tehtyä vahabatikkia. Vahabatikkia tehdään kahdella eri tekniikalla: tinaleimasinpainannalla (cap technique) tai siveltimellä ja tjantingilla maalaamalla (tulis technique).

Teollisesti painettua batiikkia

Leimasinpainettua batiikkia

Tjantingilla ja siveltimellä maalattua batiikkia

Turisti pääsee tutustumaan malesialaiseen batiikkiin ns. batiikkitehtaissa, jotka ovat yleensä pieniä perheyriytyksiä. Museoihin on myös tallennettu batiikkiperinnettä. Kuola Lumpurista löytyy käsityö museo, jonka vierellä on batiikkityöpaja, jossa pääsee tekemään omaa batiikkia. Batiikkitarvikesettejä myydään myös mm. kirjakaupoissa, ja batiikkituotteita löytyy mistä vai - perinteisiä ja turistin makuun suunniteltuja...

Pohdittavaksi: Millä perusteella oheiset tuotteet edustavat malesialaista perinnettä ja toisaalta turismia?

Lisätietoa:

- Arney 1987: Malaysian Batik. Creating New Traditions.
- Googleta hakusanoilla "Malaysian batik".

Tarja Kröger 12/2008, päivitetty 7/2016